Gemeente Heerde

cittaslow

PVDA HEERDE

Schriftelijke vragen

Reg. Nr. 2024-10

Datum:	06-05-2024
Van:	Siebren Buist (PvdA)
Aan:	College
Onderwerp:	Vervolgvragen Omgevingsdienst Veluwe
Datum beantwoording:	[xx]-[xx]-20[xx]
Behandeld in college van:	11-06-2024

Toelichting
Op 5 maart heeft de PvdA vragen gesteld over de omgevingsdienst Veluwe. Compliment voor de betrachte snelheid van beantwoording. Sommige antwoorden zijn wat kort geformuleerd en roepen vervolgvragen op. Enkele daarvan nu al gesteld, anderen wellicht op een ander moment als er een meer compleet beeld is ontstaan.

De fractie van de PvdA Heerde zouden het op prijs stellen als onderstaande set vragen en de antwoorden die eind maart met ons werd gedeeld deel uit blijft maken van de nieuwe set die ontstaat vanwege de huidige vervolgvragen.

Voor de volledigheid en het overzicht hebben wij de beantwoording van de vragen uit maart bij deze nieuwe vragen gevoegd als bijlage.

Op basis van bovenstaande hebben wij de volgende vragen:

1. Is het binnen de OD Veluwe zo dat antwoorden op vragen die van uit de lokale politiek worden gesteld over aangelegenheden aangaande de OD eerst langs het DB en / of het AB van de OD Veluwe gaan (ter lering en vermaak) voordat ze bij de vragensteller worden neergelegd? Graag een gemotiveerd antwoord.

2. In de aanbevelingen van de commissie Aartsen wordt stil gestaan bij de professionele ruimte die de directeur van een OD moet krijgen van de respectievelijke bevoegde gezagen om zijn werk te kunnen doen. Vaak zitten wethouders te dicht op de directeur stelt Van Aartsen. Kan deze aanbeveling voorzien worden van een nadere duiding v.w.b.de situatie bij onze OD?

3. In de beantwoording op de vorige vragen (antwoord op vraag 1) wordt gesteld dat de Landelijke Handhavingsstrategie binnen de OD Veluwe word toegepast. Is dat altijd het geval in het gehele werkgebied als er sprake is van herhaald structureel niet naleven van regels door de overtreder? Is dat altijd het geval als de overtreder met zijn overtreding een geldelijk voordeel heeft behaald met zijn calculerend gedrag? Indien dat niet het geval is kan daar dan in zijn algemeenheid uitgelegd / verklaard worden?

4. In het antwoord op vragen 3 en 4 (zie bijlage, beantwoording vragen maart) wordt geschetst hoe het zit met de ingediende handhavingsverzoeken en de klachten. In het gebied van de oude ODNV lopen handhavingsverzoeken en klachten via de respectievelijke gemeenten. Per wanneer is voorzien dat er in het hele werkgebied van de OD 1 uniforme regeling is aangaande handhavingsverzoeken en klachten zodat alle klachten en alle handhavingsverzoeken bij de OD Veluwe kunnen worden ingediend?

5. De fractie zou graag kennis nemen van het totale inrichtingen bestand (per gemeente) in het werkgebied van de OD Veluwe met de daarbij behorende risicoklasse. We realiseren ons terdege dat de situatie nu niet uniform kan zijn gelet op het verleden. Dit om op een later moment, als dat nodig mocht zijn, te kunnen volgen of de OD nog steeds doende is haar handelen verder te verbeteren. Is dat mogelijk?

6. Met elke gemeente in het werkgebied zijn afspraken gemaakt, zo begreep ik tijdens het laatste AB, over wat de gemeenten krijgen op het gebied van toezicht en handhaving voor het beschikbaar gestelde geld. Kunnen die afspraken die gemaakt zijn met deelnemende gemeenten worden gedeeld? We realiseren ons dat twee OD'en samenvoegen niet direct met zich brengt dat de respectievelijke achtergronden na de fusie resulteren in een uniform beeld. Deze vraag is ingegeven om later te kunnen volgen of onze OD voldoende bezig is haar handelen verder te verbeteren. Graag een gemotiveerd antwoord.

7. In het antwoord op vraag 9 (zie bijlage, beantwoording vragen maart) wordt een aantal pijlers opgesomd. M.b.t. 1 pijler is er afgelopen AB een belangrijke beslissing genomen. V.w.b.de pijlers onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving is dat nog niet het geval. Dat geldt ook voor de monitoring kwaliteit milieutoezicht. Kan het belang van deze 2 pijlers kort worden toegelicht? Kan worden aangegeven wanneer deze 2 pijlers worden ingevuld?

8. Er is bij het AB een voornemen om de raden te informeren ver de fusie en de actualiteit zo blijkt desgevraagd. Naar de vorm wordt gezocht i.o.m.de griffies. Ik ga er van uit dat e.e.a. nog in 2024 gaat plaatsvinden. Is dat juist?

Namens de fractie van de PvdA,

Siebren Buist

Antwoord
Uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) volgt dat een gemeenschappelijke regeling een actieve informatieplicht heeft. Het college heeft vanuit zijn rol als opdrachtgever de vervolgvragen ter beantwoording voorgelegd aan de Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe). Op basis van de Wgr hadden de vragen ook rechtstreeks aan de Omgevingsdienst gesteld kunnen worden.

Hieronder de reactie van de Omgevingsdienst Veluwe:

Dhr. Buist geeft aan dat het om vervolgvragen gaat; mede ontstaan na beantwoording van eerdere raadsvragen. Hij verzoekt de eerdere antwoorden deel uit te laten maken van de beantwoording van de vervolgvragen. Hieraan wordt gehoor gegeven door deze vragen/antwoorden als bijlage op te nemen bij dit document (zij bijlage 1).

1. Vraag: Is het binnen de ODVeluwe zo dat antwoorden op vragen die van uit de lokale politiek worden gesteld over aangelegenheden aangaande de OD eerst langs het DB en / of het AB van de OD Veluwe gaan (ter lering en vermaak) voordat ze bij de vragensteller worden neergelegd? Graag een gemotiveerd antwoord.

   Antwoord: Nee, dit is niet standaard het geval. De directeur van de ODVeluwe maakt de afweging wat bestuurlijk van belang is. Als er vragen/antwoorden zijn, waar meerdere gemeenten bij gebaat zijn dan delen we die via het dagelijks bestuur (DB)/algemeen bestuur (AB). Overigens is het hierbij nog van belang te noemen dat de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Veluwe een collegeregeling is en normaliter via de colleges communiceert.

2. Vraag: In de aanbevelingen van de commissie Aartsen wordt stil gestaan bij de professionele ruimte die de directeur van een OD moet krijgen van de respectievelijke bevoegde gezagen om zijn werk te kunnen doen. Vaak zitten wethouders te dicht op de directeur stelt Van Aartsen. Kan deze aanbeveling voorzien worden van een nadere duiding v.w.b.de situatie bij onze OD?

   Antwoord: Alle deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling ODVeluwe (hierna: GR ODVeluwe) hebben een breed mandaat gegeven aan de directeur. Onder zijn leiding worden de verschillende taken uitgevoerd. Hierbij gaat het om de basistaken, bovenregionale- en complexe taken en verzoektaken, zoals bedoeld in art. 4, 5 en 6 van de GR ODVeluwe. De directeur draagt er zorg voor dat binnen het mandaat wordt gehandeld en neemt de ruimte die nodig is voor een zorgvuldige en goede uitoefening van de taken. Binnen het gehele werkgebied van ODVeluwe wordt eenduidig gehandeld.

   In de situatie voor de fusie was dit overigens anders; in gebied “oud ODNV” werden adviezen gegeven aan deelnemers; in gebied “oud OVIJ” werd zelfstandig gehandeld binnen het mandaat (zoals gegeven aan de directeur). Laatstgenoemde werkwijze is doorgevoerd voor heel ODVeluwe.

3. Vraag: In de beantwoording op de vorige vragen (antwoord op vraag 1) wordt gesteld dat de Landelijke Handhavingsstrategie binnen de OD Veluwe word toegepast. Is dat altijd het geval in het gehele werkgebied als er sprake is van herhaald structureel niet naleven van regels door de overtreder? Is dat altijd het geval als de overtreder met zijn overtreding een geldelijk voordeel heeft behaald met zijn calculerend gedrag? Indien dat niet het geval is kan daar dan in zijn algemeenheid uitgelegd / verklaard worden?

   Antwoord: ODveluwe past binnen het gehele werkgebied de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) toe. Dit is verwoord in de uitvoeringsplannen op het gebied van handhaving (HUP) en vergunningverlening (VUP), waarbij de landelijke standaard wordt gehanteerd. Aan beide stukken wordt momenteel de laatste hand gelegd; ze komen op de agenda van het DB van 29 augustus 2024.

4. Vraag: In het antwoord op vragen 3 en 4 (zie bijlage, beantwoording vragen maart) wordt geschetst hoe het zit met de ingediende handhavingsverzoeken en de klachten. In het gebied van de oude ODNV lopen handhavingsverzoeken en klachten via de respectievelijke gemeenten. Per wanneer is voorzien dat er in het hele werkgebied van de OD 1 uniforme regeling is aangaande handhavingsverzoeken en klachten zodat alle klachten en alle handhavingsverzoeken bij de OD Veluwe kunnen worden ingediend?

   Antwoord: Binnen het gehele werkgebied van ODVeluwe wordt op dezelfde wijze omgegaan met verzoeken en klachten die binnen komen. Momenteel is er nog wel een

verschil in de wijze waarop ze binnenkomen; in gebied "oud ODNV" loopt dit via de gemeenten; in gebied "oud OVIJ" komt dit rechtstreeks binnen bij ODVeluwe. Streven is uiterlijk per 1 januari 2025 uniform te werken; waarbij men rechtstreeks bij ODVeluwe terecht kan.

5. Vraag: De fractie zou graag kennis nemen van het totale inrichtingen bestand (per gemeente) in het werkgebied van de OD Veluwe met de daarbij behorende risicoklasse. We realiseren ons terdege dat de situatie nu niet uniform kan zijn gelet op het verleden. Dit om op een later moment, als dat nodig mocht zijn, te kunnen volgen of de OD nog steeds doende is haar handelen verder te verbeteren. Is dat mogelijk?

   Antwoord: Op 28 maart jl. is bestuurlijk besloten (DB/AB) aan ODVeluwe extra gelden beschikbaar te stellen voor het up-to-date brengen van het inrichtingenbestand (via bestemmingsreserve). Het doel is om dit bestand zo volledig mogelijk te maken in 2024. Het inrichtingsbestand ziet de omgevingsdienst als bedrijfsinformatie, die zij niet vrijgeven. Mocht u meer informatie willen over de indeling in verschillende milieucategorieën dan kunt u deze vinden op de site van de VNG (https://vng.nl/sites/default/files/publicatie_bijlagen/2015/bijlage_2_staat_bedrijfsactiviteiten_bedrijventerreinen_versie_maart_2009_def.xls). Nadere informatie over de risicocategorie in relatie tot externe veiligheid is na te lezen via Atlas (Kaarten | Atlas Leefomgeving).

6. Vraag: Met elke gemeente in het werkgebied zijn afspraken gemaakt, zo begreep ik tijdens het laatste AB, over wat de gemeenten krijgen op het gebied van toezicht en handhaving voor het beschikbaar gestelde geld. Kunnen die afspraken die gemaakt zijn met deelnemende gemeenten worden gedeeld? We realiseren ons dat twee OD'en samenvoegen niet direct met zich brengt dat de respectievelijke achtergronden na de fusie resulteren in een uniform beeld.

   Deze vraag is ingegeven om later te kunnen volgen of onze OD voldoende bezig is haar handelen verder te verbeteren. Graag een gemotiveerd antwoord.

   Antwoord: De met de deelnemers gemaakte afspraken worden vertaald in samenwerkingsovereenkomsten (SWO's). Via het ambtelijk opdrachtgeversoverleg (OGO) wordt dit gedeeld. Daarnaast werkt ODVeluwe met kwartaalrapportages, zodat de voortgang door een ieder kan worden gemonitord.

   De begroting 2026 is een programmabegroting, welke bestaat uit de financiële bijdrage per deelnemer per programma en een voorgeprogrammeerde productie.

7. Vraag: In het antwoord op vraag 9 (zie bijlage, beantwoording vragen maart) wordt een aantal pijlers opgesomd. M.b.t. 1 pijler is er afgelopen AB een belangrijke beslissing genomen. V.w.b. de pijlers onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving is dat nog niet het geval. Dat geldt ook voor de monitoring kwaliteit milieutoezicht. Kan het belang van deze 2 pijlers kort worden toegelicht? Kan worden aangegeven wanneer deze 2 pijlers worden ingevuld?

   Antwoord: Zoals bij de eerdere beantwoording van vragen is aangegeven, startte op 1 juli 2022 het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH). In pijler 5 gaat dit programma in op "onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving" met als doel de onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving te versterken en waar mogelijk ook onafhankelijkheid van vergunningverlening te betrekken.

Om onafhankelijke uitvoering te bevorderen, worden onderwerpen als mandaten, professionaliteit en transparantie (landelijk) nader uitgewerkt. Naar verwachting moeten hiervoor in den lande stevige principiële en bestuurlijke discussies met elkaar gevoerd worden. Elke omgevingsdienst opereert in opdracht van een democratisch gekozen bevoegd gezag: gemeenten en provincies. Nabijheid is belangrijk. Maar onafhankelijkheid om te komen tot VTH-besluiten (inclusief sanctiebeschikkingen) die voortkomen uit toepassing van het geldend recht op de concrete casus is essentieel. Ook voor het zogeheten level-playing field voor bedrijven, in die zin dat het niet uitmaakt waar je een activiteit uitvoert voor de vergunning en handhaving daarop. Het bevoegde gezag kan, onderbouwd, natuurlijk een andere keuze maken binnen de eigen afwegingsruimte. Mocht het bevoegde gezag tot zo'n afwijkend besluit komen, dan moet dat duidelijk zijn voor alle betrokkenen. Belangrijk onderdeel van pijler 5 is het laten werken van de zogenaamde beleidscyclus. Ook binnen het gebied van ODVeluwe streven we ernaar een gezamenlijke regionale beleidscyclus te ontwikkelen. De eerste stappen zijn gezet. Zoals eerder genoemd, heeft de directeur van ODVeluwe al een breed mandaat gekregen van alle deelnemers. De laatste hand wordt gelegd aan het uitvoeringsprogramma voor het hele werkgebied (HUP en VUP). Een volgende stap is een regionale beleidscyclus te ontwikkelen. Binnen ODVeluwe is recentelijk een nieuwe functie ingevuld, adviseur VTH-beleid. Deze adviseur gaat hiermee aan de slag.

Pijler 6 ziet op "monitoring kwaliteit milieu toezicht (inbegrepen vergunningverlening en handhaving). Doel van deze pijler is om -kort weergegeven- een systeem in te richten van visitatie en toezicht op de werking van het VTH-stelsel om de werking van dat stelsel te verbeteren.
Sinds 2022 is gestart met het visiteren van omgevingsdiensten met de bedoeling inzichtelijk te maken hoe de omgevingsdiensten functioneren. Het in beeld te brengen van wat goed gaat en wat beter kan staat centraal. Dat beeld moet de besturen van de omgevingsdiensten helpen om te weten waar de omgevingsdienst staat, waar deze naar toe moet en hoe dit kan worden bereikt. De visitatie van ODVeluwe door ODNL vindt plaats op 3 en 4 december 2024.

8. Vraag: Er is bij het AB een voornemen om de raden te informeren ver de fusie en de actualiteit zo blijkt desgevraagd. Naar de vorm wordt gezocht i.o.m.de griffies. Ik ga er van uit dat e.e.a. nog in 2024 gaat plaatsvinden. Is dat juist?

Antwoord: De ODVeluwe streeft ernaar in de 2e helft van dit jaar alle raden te bezoeken. Dit gebeurt uiteraard in overleg met de verschillende griffies; zij worden nog voor de zomer hierover benaderd.

Bijlage 1: vragen/antwoorden eerdere vragen (sv 2024-06)

1. Vraag: Zijn de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen en de Landelijke Handhaving strategie leidend voor het handelen van de OD Veluwe? Zo nee, op welke punten wijkt het af? En waarom? En is het hierboven in de 4e alinea gestelde het vertrekpunt binnen de OD? Zo neen, wat is dan het gehanteerde vertrekpunt binnen het werkgebied van de OD Veluwe?

   Antwoord: Ja, de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen en de Landelijke Handhavingstrategie (LHS) zijn leidend voor het handelen/optreden binnen het werkgebied van ODVeluwe. ODVeluwe is door alle deelnemers breed gemandateerd om taken uit te voeren.

2. Vraag: Heeft de OD Veluwe per gemeente hetzelfde takenpakket? Graag enige uitleg en duiding als de aanbeveling van de commissie Van Aartsen op dit punt niet gevolgd is.

   Antwoord: Ja, alle deelnemers van ODVeluwe hebben het wettelijke VTH-milieutakenpakket (zgn. "basistakenpakket") belegd bij ODVeluwe. Naast deze taken kunnen deelnemers nog andere taken beleggen bij ODVeluwe (conform artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling ODVeluwe). Hierover worden afzonderlijke afspraken gemaakt met de desbetreffende deelnemer(s) en de inbreng verschilt.

3. Vraag: Komt het voor dat er dossiers door deelnemende gemeenten zijn 'teruggehaald'? Mocht dat zo zijn dan graag wat achtergrond, de commissie Aartsen adviseert meer afstand vanuit het bestuur en mandatering aan de directeur.

   Antwoord: Nee, dit is niet aan de orde.

4. Vraag: Hoe is het indienen van klachten en handhavingsverzoeken binnen het werkgebied van de OD Veluwe geregeld?

   Antwoord: Momenteel is er nog een onderscheid te maken binnen het werkgebied van ODVeluwe. In het gebied van voormalig ODNV is de afspraak dat klachten/verzoeken worden ingediend bij de gemeente. De gemeente beoordeelt de klacht en schakelt ODVeluwe in als beoordeling vanuit ODVeluwe gewenst is; ODVeluwe ontvangt dan een mail vanuit de deelnemer met de nodige informatie. Binnen het werkgebied van voormalig OVIJ worden klachten/verzoeken rechtstreeks ingediend bij ODVeluwe (per mail of telefonisch). ODVeluwe

streeft ernaar dit op termijn uniform te regelen, waarbij men rechtstreeks terecht kan bij ODVeluwe.

5. Vraag: Is er binnen de OD Veluwe 1 uniforme regeling aangaande het indienen van klachten en het doen van handhavingsverzoeken in milieukwesties? Worden deze afspraken ook nagekomen door de deelnemende overheden? Zo nee, waarom niet?

   Antwoord: ODVeluwe kent één uniforme handelswijze bij ingediende klachten, dan wel gedane handhavingsverzoeken. Klachten/verzoeken worden binnen ODveluwe door de klachtenbehandelaars beoordeeld; een behandelaar beoordeelt of er sprake is van een klacht dan wel een handhavingsverzoek en zorgt er vervolgens voor dat dit op de juiste wijze wordt opgepakt door de organisatie. Het vervolgproces bij de afhandeling van een klacht of een formeel) handhavingsverzoek verschilt; hier zijn interne werkafspraken over gemaakt.

6. Vraag: Is er een overzicht bij de OD Veluwe waaruit blijkt hoeveel bedrijven door onze OD worden bediend en in welk risicocategorie die bedrijven zijn ingedeeld?;

   Antwoord: ODVeluwe maakt gebruik van een inrichtingenbestand, waarin bedrijven zijn gekoppeld aan een risicoklasse op basis van milieubelastende activiteiten.

7. Vraag: Hoeveel uren zijn er begroot binnen de OD als het gaat om toezicht en hoeveel uren er beschikbaar zijn voor de handhaving binnen de OD? Is dat aantal uren voldoende? Zo nee, waar komt dat dan door?

   Antwoord: ODveluwe heeft in 2024 voor het Programma Toezicht & Handhaving in totaal 63.820 uur beschikbaar. Dit aantal uren is (na eerdere opschaling in ODNV-gebied) passend voor de uitvoering van toezicht & handhaving.

8. Vraag: Wat is de handelswijze binnen de OD Veluwe in de sector handhaving als de begrote uren al ingezet zijn voor/ten behoeve van het eerder genoemde ‘level playing field’?;

   Antwoord: In de praktijk blijkt dat de eerder onder punt 7 genoemde uren een passende dekking bieden. Als er een vraagstuk is op het gebied van handhaving dat de “reguliere geplande uren” ruimschoots overstijgt, vindt overleg plaats met de desbetreffende deelnemer binnen wiens grondgebied deze kwestie speelt. Er wordt dan gekeken hoe financiering plaatsvindt; soms leidt dit tot het maken van afspraken over extra financiering, soms vindt verschuiving binnen verschillende budgetten plaats. Het “op zijn” van uren is geen reden het

handhavingsproces te beëindigen; ervaring leert dat er voor de financiering altijd een oplossing wordt gevonden.

9. Vraag: Wat is de stand van zaken bij de opvolging aanbevelingen Commissie van Aartsen in het werkgebied van onze OD (kamerbrief 8 -7- 2022)?;

   Antwoord: In het rapport "Om de leefomgeving" is de Commissie Van Aartsen kritisch over het huidige VTH-stelsel en geeft tien adviezen voor verbetering. Duidelijk werd dat het VTH-stelsel in Nederland versterkt moet worden. Op 1 juli 2022 startte daarom het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Om de verbeteringen door te voeren, zijn in het programma zes pijlers geformuleerd: robuuste omgevingsdiensten en financiering; bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging; informatievoorziening; kennisinfrastructuur; onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving en monitoring kwaliteit milieu toezicht.
   Het bedrijfsplan van ODVeluwe geeft invulling aan de eisen die vanuit het IBP VTH worden gesteld. Inmiddels is er ook een plan van aanpak "Robuustheid ODVeluwe" geschreven. Op 8 februari jl. heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van ODVeluwe ingestemd met dit plan. Het DB verzoekt het Algemeen Bestuur (AB) het plan binnenkort vast te stellen; dit wordt geagendeerd voor de eerstkomende vergadering van het AB van 28 maart a.s.

10. Vraag: is het AB van de OD Veluwe voornemens om ergens in 2024 een bijeenkomst te beleggen voor de raden om informatie te geven over het fusieproces en de raden bij te praten over de actualiteit bij de OD Veluwe?

    Antwoord: Er is een voornemen om raden nader te informeren over het fusieproces en de actualiteiten bij ODVeluwe. Naar de vorm wordt gezocht in overleg met de griffies van de verschillende deelnemers. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het sturen van bestuursbrieven of organiseren van bijeenkomsten.